

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmayerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXI. št. 45.
Kranj, 6. novembra 1937

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40.- Din, polletno 20.- Din,
četrtletno 10 Din.

Naši kameleoni!

Danes se vsepovsod sliši beseda samouprava. Naglašavajo jo tudi oni, ki so jo nekdanj sploh izbrisali iz svojega besednjaka. Najhujši centralisti, ki so pred nekaj leti vsakega, ki bi se samo v mislih pečal s samoupravo, takoj označevali kot najnevarnejši protidržavni element, danes hočejo v zabavo svojim nasprotnikom, ali pa za vabo volilcev, sebe predstavljati, kot največje pobornike samouprave in nasprotnike centralizma. Ko so imeli velike materialne — za moralo se jim itak ne gre — koristi od centralizma, ki gospodarsko uničuje Slovenijo, so bili največji njegovi poborniki. Danes, ko jim je vlada dr. Stojadinovića onemogočila gospodarsko zatiranje naroda s centralističnimi ukrepi, danes se širokoustijo ter javno v vseh svojih glasilih sebe predstavljajo kot največje mučnike in borce za — samoupravo. Ker jim je že enkrat izpodletelo, poskušajo pač sedaj, da bi na neki način prišli potem samouprav do vlade in korit, da bodo mogli tako zopet polniti svoje nenasiťne in velikanske mošnje.

Prej so zanikali slovenski narod češ, mi nismo svoj narod. saj nimamo ne svoje zgod-

vine, ne svoje kulture, ne književnosti, mi smo samo pleme, ki se mora popolnoma pretopiti v „jugoslovanski“ narod, katerega pa po pravici rečeno, še niso mogli izslediti na zemeljski obli. Clovek bi mislil, da bodo tudi naprej ostali dosledni svojim načelom ter uradno zahtevali izbris iz občestva slovenskega naroda in da bodo uradno proglasili svoj vstop v „jugoslovanski“ narod. Danes, ko clovek lahko še svoje rodbinsko ime spremeni, če plača določeno takso, bi svojo narodno pripadnost lahko še mnogo ceneje spremenili. Toda motite se. Danes so ravno oni tisti, ki jim je slovenski narod vse, ki jim je tako pri srcu slovenska beseda. In potem še računajo da jim narod veruje. So pač še ali politično nezreli ali pa toliko naivni, da svojih največjih zmot ne morejo uvideti.

Prepričani smo, da bo vlada dr. Stojadinovića, ki je že mnoga vprašanja notranje konsolidacije države uredila na splošno zadovoljstvo, ustregla tudi tem kričanjem in brezdržavnih udarov, ki so ravno njim tako pri srcu, dala široke samouprave, ter tako dokazala doslednost svojem programu.

Ravnateljstvu kranjske gimnazije

Kranjska gimnazija ima gotovo nad 100 otrok, oz. dijakov in dijakinj, ki ne stanujejo v mestu in bližnji okolici, ampak se dnevno vozijo po železnici od doma v gimnazijo in nazaj. To so v pretežni večini otroci železničarjev, ki jim starši vsled skromne plače ne morejo preskrbeti stanovanja in hrane v mestu, ampak se morajo radi izobrazbe svojih otrok, posluževati ugodnosti proste vožnje, katero jim daje železnica, kot svojim uslužbencom.

Mučno je to za starše teh otrok, še bolj mučno in naporno pa je to vzorezanje za dijake, posebno pa dijakinje. Kajti vsled te dnevne vožnje, v slabem in lepem vremenu, trpi mladina na zdravju, trpi študij in ne malo tudi morala. Ti otroci so vedno, vse od doma in do prihoda v gimnazijo, brez vsakega kateregakoli nadzorstva. Kaj pa ta mladina počenja tedaj, ko se vozi brez nadzorstva se lahko prepriča vsakdo, ki se vozi po železnici. Kričanje, vpitje in prerivanje, to vse se sliši in vidi po železniških vozovih. Ubogi sopotniki! Še celo ti nimajo miru pred to živahno mladino. Ta mladina posede in zasede na dolgo in široko sedeže v vozovih ter začne glasne debate o profesorjih, šoli itd. Nima toliko vzgoje in srčne izobrazbe, da bi se umaknila niti starčkom in bolehnim ljudem, kaj šele odraslim potnikom. Vsak dijak ve, da ne bo tekal za svojimi posli ves dan ali pa vsaj celo dopoldne v mestu,

kakor to morajo storiti starejši sopotniki. Ve, da bo celo dopoldne sedel v šolski klopi in da se bo sedenja še naveličal. Tako vedenje in obnašanje naše mladine škoduje ugledu gimnazije, škoduje pa tudi ugledu naroda, ker to opažajo tudi inozemski potniki. Prepričan sem, da bi resna beseda, resen opomin ravnateljstva gimnazije zadostovala, da se te tezne razmere odpravijo, ako pa že ne odpravijo, pa vsaj izboljšajo in omilijo.

Zelo žalostno pa je tudi dejstvo da ti dijaki pouka redno ne obiskujejo ampak se vozijo do postaje Sv. Jošt, kjer izstopijo in kjer na Sv. Joštu prebijejo čas šolskega pouka. Drugi zopet prihajajo do Kranja, kjer izstopijo in napravijo iz čakalnice svojo učilnico. Kakšno kričanje in razgrajnanje je celo dopoldne v čakalnici v Kranju, vedo uslužbenci na železniški postaji. Višek tega divjaškega ponašanja pa je bil dosežen v soboto dne 30. oktobra dopoldne, ko so ti dijaki ob huronskem kričanju in prerivanju razbili v čakalnici veliko šipo.

To so resnična, toda žalostna dejstva! Kdo je temu kriv ae bomo na tem mestu razglabljal, eno pa je gotovo, da starši nismo. To je zadeva ravnateljstva gimnazije v Kranju in železniške postaje v Kranju, kateri naj zadevo točno preišče in po vsestranski ugotovitvi to podjavnost in posurovelost v kati zatro. Prizadeti.

Vzroki nesreč na lovu

Lov je lep šport! Toda lov je zgolj v tem slučaju šport, ako se v resnici športno izvršuje in izvaja. Kajti namen vsakega pravega in resničnega športa je, cloveka vzgojevati in izobraževati duševno, mu oplemeniti dušo in srce ter ga krepiti in utrjevati tudi telesno. Pravi šport odbija in zavrača vsako posurovelost in surovost. Telovadba, plavanje, drsanje, smučanje, turiztika, nogomet, tenis itd. so panoge pravega resničnega športa. Toda vsak šport, vsaka panoga športa zahteva predizobrazbo, zahteva vaje in trening, kljub temu, da je tem panogam športa nepotrebno katerokoli orodje, kvečjemu, kakšna nedolžna igrača, kakšno popolnoma nenevarno orodje. Edino lov, katere mu je predpogoj in bistvo puška — smrtonosno, najnevarnejše orodje — se more in se v resnici v mnogih slučajih izvaja brez kateregakoli znaja in predizobrazbe.

Lovski zakon sicer navaja v § 28. pod točko 10. sledeče: „Lovske karte ne morejo, dobiti osebe, ki ne znajo ravnanj z lovskimi orožjem, ki ne poznajo potrebne opreznosti in bistvenih predpisov zakona o lovu.“ — Lepe so te besede in popolnoma pravilne. Toda kaj pa pomagajo te lepe besede, ko pa se striktno ne izvaja-

jo. Kajti „lovec“ more danes postati tisti, ki ima denar ali pa vsaj lep naslov, vse drugo pa je postranskega pomena.

To zahteva zakon! Toda zelena bratovščina, lovstvo, pa zahteva od pravega loveca še mnogo, mnogo več! Nikdar ni lovec tisti, ki love iz koristoljubja, ki samo mori in ubija in ne goji divjačine. Pravi lovec je le tisti, ki divjačino neguje in jo goji ter jo v hudi, snega polni zimi krmi in štiti pred vsemi drugimi nešteti sovražniki. Zato pa je predpogoj vsakega loveca, da pozna v podrobnosti naravo in njeno življenje, da jo ljubi, kajti vsakdo, ki nima teh dveh čednosti, ni bil, ni in ne bo nikdar pravi lovec, pa če je še tako izobren stelec. Pravi lovec mora poznati življenje in navade vsakovrstne divjadi, razlikovati mora koristno divjačino od škodljive divjadi, razlikovati mora natančno njih glasove in klice, ter mora biti tudi več v sledoznanstvu.

Lovec mora vedeti, da mora biti na stojišču popolnoma miren, kajti, ako bo nemiren in se bo bodisi radi hudega mraza, bodisi radi dolgega časa, sprehajal sem in tja po stojišču, ne bo nikdar ustrelil srne, še manj pa fišce. Pravi lovec se zaveda velike nevarnosti, v ka-

teri se radi svojega sprehajanja po stojišču nahaja on in njegova lovsko tovariša na desni in levi. Kajti nešteto nesreč je bilo na lovih ravno radi „sprehajanja“ posameznega loveca po stojišču. Koo pa nosi krivdo pri takih nesrečah? Naravno, da predvsem sprehajajoči se lovec, deloma pa tudi tisti, ki ga je kot začetnika postavil na tako nevarno in važno stojišče. Seveda, da ga je zakupnik lova postavil na to lovišče samo radi tega, ker je ugleden gospod, morda njegov prijatelj ali dober znanec in ker je vsled teh okolištnosti zakupnik lova želel, da

bi gospod „lovec“ kaj ustrelil, ako pa že ne ustrlil, pa vsaj streljal. Prvega zadene večja krivda, ker je šel na lov, kljub temu, da o lovu nima niti najmanjšega pojma, drugega pa zadene tudi delna krivda. Kriva pa je tudi oblast, ki je temu „lovcu“ izdala orožni list in lovsko karto, kljub temu, da ta „lovec“ do izdanja orožnega lista in lovske karte ni imel druge puške v rokah, kakor tisto, ki mu jo je prinesel sv. Miklavž.

— n —
(Se nadaljuje.)

Smrtna nesreča v Podpulferci pri Škofji Loki

V nedeljo se je smrtno ponesrečil v Podpulferci pri Škofji Loki 30 letni sin uglednega posestnika iz Stražišča pri Kranju Porenta Janez. Nesreča se je zgodila takole: V nedeljo popoldan je odšla večja družba iz Stražišča in sicer Porenta Janez, Dolenc Franc, Dolenc Peter in Dolenc Gregor ter neko dekle na izlet v Poljansko dolino. Ustavili so se pri Homan Ani v Podpulferci, kjer so trije tudi ostali do kunca, dočim sta Porenta Janez in še eden izmed fantov šla malo pogledat po Poljanski dolini, kjer Porenta še ni bil nikoli. Peljala sta se s kolesi do Loga, nakar sta se okoli 5. ure popoldne vrnila k Homan Ani, kjer sta dobila še ostale tovariše. Tu so ostali še nekako do pol 8. ure, nakar so se poslovili. Le ponesrečencu se ni nikamor mudilo. Vendar so ga tovariši pregovorili, da je šel z njimi. Ko so prišli na novo cesto so se trije ločili ter peljali naprej. Zadaj pa sta ostala Porenta Janez in Dolenc Franc. Dolenc naj bi vozil naprej, ker je imel na kolesu dinamo, dočim Porenta ni imel luči.

Dolenc je skočil na kolo ter pričel voziti. Čez nekaj časa je zaklical Porentu, naj vendar gre, ker pa ni dobil odgovora, je mislil, da je Porenta odšel nazaj k Homan. V tej veri je vozil naprej! A Porenta ni odšel nazaj, temveč je najbrže strmoglavil s ceste čez 3 metre visoko škarpo ter se nato kotatil v Brezinski potok, tik za hlevom Homan Ane. Padec je bil smrten. Porento so dobili na Vse svete zjutraj v vodi. Takoj so bila o nesreči obveščena oblastva. Na lice mesta je odšla komisija s g. sodnikom Cernetom Jožefom in orožniškim vođnikom Krajnem Jožefom na čelu. Komisija je preiskovala stvar tudi v drugi smeri. Vendar je vsestransko dognano, da je kriv nesreče le zgolj nesrečen slučaj. Porento so okoli 5. ure popoldne prepeljali v mrtvašnico na pokopališče v Škofji Loki. Zvečer pa ga je stražiški rešilni avto zapeljal na njegov dom v Stražišče. Za sinom žaljujejo prizadeti oče Franc in mati ter še mlajša brata.

Tedenske novice

KRANJ

Nova igra v Ljudskem domu. Prihodnje soboto 13. novembra in v nedeljo 14. novembra bo vprizorilo naše Prosvetno društvo novo igro „Dva para se ženita“. Je to odlična komedija češkega pisatelja Dobskega. V njej Dobsky rešuje na originalen način problem starih in mladih, kadar gre za ženitev: stari iščejo denarja, mlajše vodi pošteno srce in zmagajo. Komedija je polna situacijske in besedne komike kakršne v Ljudskem domu še nismo doživeli. Glavne vloge so v rokah naših že znanih in tudi novih šaljivcev. Prepričani smo, da bo dvorana oba krat polna, zato že zdaj opozarjamo na to šoleingro.

Sestanek zapuknikov JRZ se bo vršil v petek dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Ljudskega doma. Na sestanku bo govoril minister g. dr. Miha Krek.

Umrl je na Gorenji Savi posestnik Franc Kerpje v starosti 40 let. Pokojni je bil zaposlen pri železnici v Kranju. V noči od srede na četrtek je bil v službi ter je ob priliki premetavanja premoga nesrečno padel na premog in je menda dobil notranje poškodbe. Umrl je v petek zjutraj ter zapuščal ženo in 3 nepreskrbljene otroke, N. v m. p!

Velika tatvina v Kranju pojasnjena. Dne 24. marca je bilo vloženo v stanovanjske sobe vekega hotela v Kranju in sicer v stanovanje članice nekega pevskega zbora, ki so sodelovale pri nočnih koncertih. Pevkam so vlomilci odnesli 7500 Din gotovine, mnogo raznega perila in drugih stvari v skupni vrednosti 10.000 din.

Ta vlom sta zagrešla dva pekovska pomočnika, Leopold Praprotnik in Gabrijel Dolenc, doma iz Dobropolj na Dolenskem. Praprotnika so kranjski orožniki kmalu prijeli in je tatvino takoj priznal ter bil radi tega obsojen na 10 mesecev strogega zapora.

Njegov prijatelj Dolenc pa se je dolgo časa spretao skrivati in po raznih letoviščih spravljajal denar. Šele 2. junija so ga prijeli in odpeljali v ljubljanske zapore, kjer pa je tatvino odločno tajil. Toda Dolencu so tatvino dokazali, ker je v neki noči kazal v pekarnji Zupan v

Siški tisočak. Zagovarjal se je, da ta tisočak ni bil pravi tisočak, ampak da je bil reklamni tisočak tvrdke Tivar. Priče, ki so bile takrat v pekarni, pa so izpričale, da se je Dolenc bahal s pravim tisočakom. Dolenc, ki je bil radi tatvine že kaznovan je bil pred ljubljanskim sodiščem obsojen radi tatvine v Kranju na 1 leto in 6 mesecev robije ter dvoletno izgubo častnih pravic. Obsojenec je vložil priziv zaradi previsoke kazni.

Gorenjska lesna produktivna zadruga v Kranju ima svoj ustanovni občni zbor v ponedeljek dne 15. novembra t. l. ob pol 10. uri v dvorani hotela Stara pošta. Na dnevnem redu je poročilo o situaciji na lesnem trgu, volitvo načelstva in nadzorstva ter razna predavanja o vnovčevanju lesa. Na občnem zboru bodo govorili tudi: narodni poslanec g. dr. Šemrov, predsednik Kmečke zveze g. Janez Brodar, sreski godzarski referent g. ing. Jurhart Franc, kmetijski svetnik g. Wernig Franc, Ing. Zumer in še drugi zastopniki raznih korporacij.

Vsem prijateljem, znancem in ostalim gospodom sporočam, da je prispela velika pošiljka klobukov za jesen in zimo. Priporoča se Hinko — Kranj.

Plenarna seja okrajnega kmetijskega odbora je preložena na 15. november.

Avto zgorel. V četrtek 21. oktobra popoldne je na državni cesti od Celja do Maribora blizu Prihove pod Križencami zgorel tovorni avto, ki je peljal tekstilne blago tovarne Glanzmann iz Tričia in tovarne Jugobruna iz Kranja v Mursko soboto. Avto se je vzel od motorja. Neki deček je opozoril soferja, da spradaj gori. Prihitali so gasilci iz Tepanja, ki so ogenj pogasili. Pogorel je le prvi del in tri bale blaga, dočim so ostali tovor rešili gasilci in drugi ljudje.

Gasilska slavnost v Kranju. Predzadnje nedeljo so imeli gasilci v Kranju lepo slavnost. Ta dan je namreč starešina kranjske gasilske župe g. Japelj Pavel v prisotnosti sreskega načelnika g. Lipovška in župnega tajnika isročil odklovanja zaslužnim gasilcem, katere je odklovala Gasilska najednica dravske banovine.

Pred podelitvijo je imel primeren nagovor župni staršina nakar je vsakemu posamezniku prilep odlikovanje na prsi ter mu obenem čestital.

Odlikovani so bili sledeči:

a) za 40 letno službovanje z zlato kolajno in dvema palmovima vejicama:

Bajt Janko, Bajt Josip, Bidovec Anton, Soklič Anton.

b) za 30 letno službovanje z zlato kolajno in eno palmovo vejico:

Ažman Karol, Bidovec Janko, Depoli Jurij, Fortuna Martin, Kapušin Jože, Lužar Mihael, Pogačnik Alojzij, Rakovec Ivan, Zupanc Karol.

c) za 20 letno službovanje z zlato kolajno:

Božič Janko, Jamnik Valentin, Likozar Joško, Lukanc Viktor, Mayer Mavrilič, Naglič Janez, Strniša Franc, Šorn Anton, Zakrajšek Alojz.

d) za 15 letno službeno delovanje s srebrno kolajno:

Brule Franc, Eržen Ivan, Galjet Stefan, Likozar Stane, Majnik Ignacij, Novač Josip, Pečenko Ivan, Ramovž Matevž, Trilar Franc, Zupanc Pavel.

e) za 10 letno službovanje z bronasto kolajno:

Modrijan Josip, Obed Mihael, Rojina Mirko, Štefe Viktor, Završnik Stanko, Zupan Jože.

Po izvršeni predaji odlikovanj je vse odlikovance pozdravil tudi sreski načelnik g. Lipovšek, ki jim je v zbranih besedah označil velik pomen odlikovanja ter jim tudi čestital.

V imenu odlikovancev se je zahvalil župnemu staršini g. Rojina Mirko in ga prosil naj na merodajnih mestih tolmači veliko zahvalnost odlikovancev za priznanje njihovega človekoljubnega dela. Tudi mi čestitamo vsem odlikovancem!

Sreski čestni odbor v Kranju sporoča, da se je v torek dne 2. novembra 1937 pričelo z gradnjo novega železobetonskega mostu na bahnovinski cesti Kranj — Jezersko v km 24.484 na Sp. Jezerskem.

Obenem razglaš, da je nosilnost lesenega mostu samo 4 tone in je promet s tovornimi vozili preko te teže prepovedan.

Predpisane signalne deske so že postavljene.

Licitacija lovišč v Kranju. Zadnji torek se je v Kranju vršila licitacija lovišč občin Kranj, Stražišče, Predoslje in Senčur. Ustmene licitacije se je udeležilo veliko število lovcov ter so pri posameznih loviščih dosežene precej visoke vsote letne zakupnine. Lov mestne občine v Kranju je izdral g. Savnik Ivan st. trgovec iz Kranja za 2800 Din letne zakupnine. Občina Stražišče bo oddala svoj lov, g. dr. Božidar Fajdigi, ki ga je izdral za Din 2.500. Direkcija dvornih lovišč je izdrala lov občine Predoslje za letno zakupnino Din 5700. Najvišjo ceno je dosegel lov občine Senčur, ki za je izdral g. Zorman Andrej mesar za vsoto 22.100 Din letne zakupnine. Lovišča so bila na licitaciji za dobo 12 let in sicer od 1. aprila 1938 do 31. marca 1950.

Človek ne more ostati ravnodušen, ko skoraj vsako nedeljo mora gledati, kako nekateri ljudje niti v misli ne vzamejo tretje božje zapovedi. Tako imamo nedeljo za nedeljo gledati na Klancu, kako pri neki stavbi na vsak praznik opravlja zidarska dela neki možki. Na stavbi sami sicer ni napis, iz katerega bi se moglo ugotoviti mojstra, ki zida, pač pa se poleg hiše nahaja deska, ki pravi, da delo izvršuje stavbni mojster M. M. Ravno pri tej hiši smo opazili delavca še na praznik Vseh svetnikov, ko je ometaval zidovje. Apeliramo na oblast, naj ukrene potrebno, da nekateri ljudje ne bodo z delom omalovaževali največjih praznikov.

Na zadnji občinski seji je občinski odbornik ing. Hočevnar, ravnatelj tekstilne šole v Kranju

vložil nujni predlog, naj občinski odbor podpre akcijo, ki jo je začel ravnateljstvo kakor tudi profesorski zbor istega zavoda, da se naša tekstilna šola spopolni z vsemi oddelki moderne tekstilne industrije ter da se spremeni iz dvo-razredne šole v štirirazredno. Občinski odbor je pokazal veliko razumevanja za to stvar ter je enoglasno sklenil, da je potrebna Kranja, potreba cele Slovenije, da se temu predlogu ugodijo. G. direktor ing. Hočevnar se je po sprejetem sklepu zahvalil vsem odbornikom ter obenem povdaril, da bo s to spopolnitvijo tekstilna šola v stanju, da da svojim učencem tako izobrazbo, da v nobenem oziru ne bodo zaostajali v strokovni izobrazbi za nobenim inozemskim mojstrom, ki se sedaj tako favorizirajo pri nekaterih tovarnah in tekstilnih podjetjih.

Ciril Mohor ob Abrahamu

V kranjskem mestu zadnjih dvajset let spada med najmarkantnejše osebe javnega življenja g. Ciril Mohor, ki bo v teh dneh prestopil v drugo polovico svojega stoletja. Vsak, prav vsak, starejši in mlajši poznajo tega gospoda, ki dopolne koraka prožno po kranjskem trgu, v desnici oborožen s svojo palico, leva pa stiska aktovko s čeki in bogve s kakšnimi nakaznicami. V jesenskih popoldnevih pa rad vrže preko rame, v kolikor mu dopušča služba, lovsko puško, da napravi red med divjačino, ki polega po poljskih razorih ali pa se skriva med našimi listavci in iglavci. Njegova služba v hranilnici in osebna zabava z lovom v naravi sta ga seznanili s skoro vsakim meščanom in okolčanom. Pa ne samo seznanili. Vsak izmed njih ga ima rad, vidi v njem človeka, ki ti hoče

dobro, ki z vsakim rad šaljivo pokramlja. Tako štejemo g. Cirila Mohorja brez dvoma in po pravici med najpopularnejše osebe v mestu in okolici.

G. slavljencec se je rodil 9. novembra 1887. v številčni „Mohorjevi“ družini tam preko Save v našem Smartnu. Očetov poklic se mu je gotovo že v prvi mladostni dobi tako priljubil, da je stopil po nižji gimnaziji v Kranju v orglarsko in zadružno šolo v Ljubljani. S tem je bila njegova bodočnost začrtana. V tedaj ustanovljeni Hranilnici in posojilnici v Kranjskem ljudskem domu je dobil svojo nastavitev kot uradnik in jo vodi po 30 letih kot ravnatelj. Vedno je bil do vsakega klienta takten, vse ocene njegovega knjigovodskega in sploh hranilniškega dela potrjuje, da je bil v tej službi vedno na mestu in da je vršil v veliko zadovoljstvo predstojecih in tistih, kateri so imeli posla v naši hranilnici.

Danes stanuje že dolgo let s svojo družino poleg cerkve. Dal pa se je vsega tudi cerkveni službi. Mnogo let je pomagal pri cerkvenem petju svojemu pokojnemu očetu: oče je orglal, sin Ciril pa pel. Njegovo priljubljenost prav posebno izpričuje veselje tistih, kateri so med vojno, ki je odrgala Kranju našega slavljence za cela štiri leta, hodil k zornicam ali majske jutrancijam. Kar zatrepetalo je v župni cerkvi, kadar je tedaj zadonel s kora njegov junaški in močni tenor in po sv. maši je šlo od ust do ust: „G. Ciril je na „urlauba!“ Bogoslujva v naši župni cerkvi ni mogoče misliti brez g. Cirila. Še predno mu je oče obnemogel, je prevzel vodstvo cerkvenega zbora in ga dignil na zavidno višino. Sploh je skoro vsa pevska kultura našega okraja v glavnem njegovo delo. Z veseljem in točnostjo je vzgajil pevski odsek kranjskega Prosvetnega društva, kot ga nimajo drugod. Res je materialno izboren, izklesal pa ga je vprav g. Ciril. Kjerkoli nastopijo njegovi pevci, in na nogah mo-

rajo biti vsako nedeljo, pri vsaki akademiji ali slavnostni prireditvi in večjem pogrebu, povsod se odrežejo! Enako skrbno in rad pa je pomagal tudi svojim tovarišem po okoliških farah. Zato se je pri skupnih nastopih našega pevskega okrožja, ki mu načeluje spet on sam, povsod poznala enotnost in ubranost, pa naj bo to evharistični kongres ali pa na primer zmagoslavni letošnji prosvetni tabor v Kranju. — 1923. leta ga je dekret velikega župana ljubljanske oblasti postavil za honorarnega učitelja na kranjsko gimnazijo, kjer je predaval petje do l. 1926.

Razen tega obojega poklicnega dela je nastopil kot rodoljub, kadarkoli je bilo treba. Z odra ljudskega doma je nešteto krat zabaval publiko s svojimi kreacijami, precej del pa tudi sam režiral, skoro vsa leta pa vršil kako odborniško dolžnost. Že nekaj let načeluje Strelski družini v Kranju, je pa obenem predsednik Lovskega društva za celo Gorenjsko.

V torek se bo g. Ciril srečal z Abrahamom. Prepričani smo, da bo s svojim kulturnim udejstvovanjem ostal zvest tudi še naprej društvom, kjer je poštvaloval deloval že toliko let. Mlajšim naj bo pa njegov idealizem vzor na nevhvalnem narodno-prosvetnem terenu.

Za vse njegovo ogromno delo v Kranju in okolici naj sprejme tudi naše javne čestitke. Čestitamo pa tudi njegovi cenjeni družini!

Bog živi Cirila še — ad multos annos!

SMARTIN PRI KRANJU

Zadnja „Delavska pravica“ se v dopisu iz Kranja prav brez vsake potrebe zaganja v tukajšnji fantovski odsek, češ, da odsek dela na to, da bi se ustanovila tu „Zveza združenih delavcev“.

„Delavska pravica“ naj bo kar lepo mirna in brez skrbi. Fantovski odsek ne bo ustanovljal ne „Zveze združenih delavcev“ pa tudi ne skupine „Jugoslov. strokovne zveze“ pač pa se bo držal svojih pravil, ki določajo v § 2 „da ima društvo namen skrbeti za pravno, umsko in telesno vzgojo članov.“ Društvo ni politično. Tudi za JSZ bi bilo bolje, če bi se ne pečala toliko za politična, ampak le za delavska vprašanja v smislu papeževih okrožnic.

Pri nas zadnji teden smrt silno gospodarji. 1. novembra smo pokopali Franca Kepica, mladega gospodarja iz Gor. Save, očeta 3 nedolet-

Ne pozabite na naš teden ostankov od 3. do 10. novembra.

Razni ostanki volnenih blagov, barhentov, flanele i. t. d.

CROBATH — KRANJ

Mimica Zagorska:

Pod Triglavom

(Zgodovinska povest iz l. 1415. v dobi kmetskih uporov na Gorenjskem.)

(Dalje)

Arnulf si je podprl glavo z rokama in postalo mu je neznanako hudo. Sam ni vedel, odkod se je vzela tista bolešt, ki jo je bilo srce polno. Lutnja je zadela ob kamen in struna je zapela.

„Jelena bo nemara mislila, da sem njej pel serenado. Krasna je, a jaz sem videl že dokaj lepših, pa mi na nobeni ni obviselo srce. Njene oči so mi nocoj veliko povedale in zdi se mi, da se ne bo nekaj časa spominjala. Ko sem jo prvič pogledal, je zarzela. Neumna in strastna ženska, Friderik ni srečen pri njej, to sem že nocoj opazil. Da, jaz sem jim všeč. Ni čuda! Komu bi ne bil jaz po volji „Arnulf Krasni, sonce zemlje Nemške.“ Govore o meni, da sem lep. O Bog, zdi se mi, da se ves svet norčuje iz mene in moje boli. Enkrat sem res ljubil in tega ne pozabim.“

IV.

Device tri kresujejo, na sred' vasi kres netijo: Tako lepo sprepevljajo, da se je daleč slišalo.

(Matija Majar.)

Tisto popoldne pred kresnim dnevom so sedeli pri Bregarju v Radovljici Aleš s Lancovega, Jurček iz Vošč, Zorec z Bodešč in Hribar z Brd. Uporniki so pili vino in so se pomenkovali o puntu.

„Pravijo, da tudi okrog Kamnika in v Polhovem gradu dobro vre,“ je rekel Zorec.

„Če nas je vseh skupaj toliko, zakaj se ne združimo, da bi udarili?“ je zavpil Aleš in udaril z majolko po mizi.

„V ljudeh je še vedno strah pred gradovi. Vsak ga prinese s seboj na svet,“ je pojasnjeval Hribar.

„Močni smo in bomo zmagali gradove,“ je kimal Jurček.

„Močnega nasprotnika smo se lotili in jaz ne upam na zmago.“

„Mevza, vedno si enak! Ali ne veš, da si prisegel na „staro pravdo“ in obljubil, da se boš boril za naše svoboščine do groba? Tlačan si in tudi tvoj duh je tlačanski. Odkar si zapravil svobodnjaštvo, si postal hlapec, z mazincem si ne upaš migniti zoper grajske,“ se je nosil Jurček.

Hribar je bleдел od jeze in sramu.

„Prisegel sem vam zvestobo in držal bom dano prisego. Ali vam nisem pridobil vseh kmetov na Brdih?“

„Zakaj potem omahujete?“

„Jaz trdno stojim, toda skrbi me, kako se bodo drugi držali. Polovici tlačanov bo zmanjkalo poguma, ko bo treba iti nad gradove.“

„Svobodnjaki moramo dati dober zgled. Če se upremo mi, ki nam grad ne more škodovati, bo to vlilo tlačanom poguma.“

„Ali meniš, da se oni ne bodo pripravili?“

„O, to so psi, ki grizejo, če jih dražiš ali ne,“ je rekel Aleš. „Grajski že vohajo upor, kajne, Jakob!“

Berač, ki je sedel pri peči, se je približal k mizi.

„Grof ni vedel nič, valpet Žiga pa domalega vse. Kar kolena so se mi tresla, ker sem bal, da mi začne naštevati imena upornikov.“

„Kje ta vrag vse izve?“ se je čudil Zorec.

„Saj se vedno smuka okrog tlačanov, pa nekje ujamé nekaj, drugod sliši drugo.“

Aleš si je gladil srebrne gumbé in nekaj premišljeval.

„Ti Zorec, pravši, da v spodnjih krajih tudi pripravljajo upor? Jakob, ti boš oprtal malho, pa boš šel proti Kamniku in Polhovemu gradu po novice.“

„Treba bo, treba,“ je kimal berač. „Res sem že star in nadložen, toda borimo se za pravično stvar, zato se ne bom branil truda.“

„Pa dobro poslušaj, kaj se med tlačani govori. In ko boš spotoma prosil, poskusi še v gradovih srečo.“

„Tam bom glavno izvedel,“ je kimal berač.

„Toda pazi, da ne opazijo kaj sumljivega na tebi. Če te zapro kot vohuna, nikoli več ne boš videl belega dne,“ je svaril Jurček.

„Ne bodo me vjeli, ne.“

„Le kdor ne vaga, je brez blaga,“ je menil Aleš.

„Če pa zavaga?“ je pomišljal Zorec.

„Potem mu pač ni več pomoči.“

„Vidiš!“ se je razvnel Hribar. „In mi s puntom vragamo srečo svojih družin in prostost, vi svobodnjaki tvegate celo svobodnjaštvo. Če propademo?“

Nihče mu ni odgovoril. Hribar je ponovil:

„In če propademo?“

„Kaj bi govoril vedno isto!“ se je ujezil Aleš. „Če propademo, nam pač vzamejo svobodnjaštvo in nas zapro, pa mir besedi.“

„Kako bodo živeli domači? Otroci? Žena?“

„Tepec!“ se je razjezil Jurček. „Zaradi babnice je zapravil svobodnjaštvo, to mu še sedaj noče iz glave.“

„Ne žali me!“ se je Hribar vzdignil izza mize.

„Le sedi nazaj in ne poslušaj!“ mu je velel Zorec in ga potisnil nazaj na klop. Mi vsi se zavedamo, kakšne stvari smo se lotili in vemo, kaj bo z nami, če propademo. Zato moramo doseči uspeh, moramo, razumeš? Da dosežemo naš cilj, se ne bomo branili največjih žrtev.“

„Puntar zmaga ali pade,“ je oporekal Hribar.

„Pogin gradovom ali pa nam! Toda zadosti se že pričlamo o tem. Pij, Hribar, v vino je pogum, da ne boš govoril kakor otrok.“

Možje so pili in ko so si obrisali rosna usta, se je Zorec zaupno nagnil k njim.

„Kaj menite, tovariši, kaj bo naredila duhovščina? Ali bodo gospodje potegnili z nami, ali z grajskimi?“

„Radovljiški župnik in grajski gospodar se so si precej v komolec. E, gospoda bo le vsa po nas udrihala. Vrana še ni vrani izkljuvala oči,“ je Jurček povedal svoje mnenje.

Aleš je kar zapihal od jeze.

„Če je tako, potem bomo pa še farovžve razbil! Ko bomo odpovedali desetino, tudi župnikom ne bomo več plačevali davščin.“

„S cerkvenimi gospodi se pa ni dobro bosti,“ je ugovarjal Hribar, lahko te zamašujejo, da še živ dan več ne rešiš. Pri nas imajo veliko oblast.“

„Bog ni tega govoril, da je treba kmete pretepati kakor pse.“

„Kakor hoče naj bo, duhovnikom se ne maram zameriti.“ „Morda bodo sami sprevideli, da smo v resnični stiski,“ je upal Zorec.

„Naj sprevidijo, ali ne, nam je vseeno,“ se je nosil Aleš. „Če nam ne bodo nasprotovali, bo dobro za nas in zanje, če ne pa veljata pest in cepec. Kaj bi se obotavljali! Pomagaj si sam in pomore ti Bog.“

„In kako bo neki z nadutimi meščani?“

„Na, vse misliš, Zorec. Saj nje tudi tepe grajski bič, vendar jih zadeva le tako, bolj od strani. Veliko pravic imajo, ki jih svobodnjaki ne moremo doseči. Toda kaj bo ta suhotna blesta storila? Doma naj ostanejo in nikar naj se ne poskušajo spreti z nami. Hej, Bregar, ali si ti naš?“

„Z vami, z vami. Vi ste mi znosili že nekaj srebrnikov, tisti bledečih Radovljičani pa še piti nočejo pri meni. Seveda, jaz točim vino v vrče in medicio v putriho, oni pa si gotovo žele čuš iz benečanskega stekla.“

„Kakor hočejo, tako naj napravijo,“ je Aleš odločil. „Oboje, duhovščino in meščane bomo povabili k punku, potem naj se pa odločijo, kakor jim veleva pamet. Ali to rečem, dobro jim ne bo, če vzdignejo roke zoper nas.“

Zasukal si je brke in zaškrpal z zobmi. Jurček in Klander sta pritrdila.

„Ne bo jim dobro. Bog ve da ne!“

„Tedad zmagamo ali pademo!“ je Aleš udaril po mizi.

1897 — 1937
40-letnica

HALO!

Za jesen in zimo vsi le v manufakturno trgovino

LOGAR & KALAN

Redka ugodna prilika!

Na splošno željo smo jubilejno prodajo vsega manufakturnega blaga podaljšali do konca leta.

Cene znižane za 15%.

To ugodnost nudimo samo jubilejnoj prodaji v trgovini

Logar & Kalan, Kranj

Flanela	od Din 5 ^{.-}
Barhent za obleke	od Din 8 ^{.-}
Flanel rjuhe	od Din 19 ^{.-}
Klot odeje	od Din 85 ^{.-}
Za moške obleke	od Din 14 ^{.-}
Za sukuje (dabl)	od Din 60 ^{.-}
Za damske volnene plašče	od Din 25 ^{.-}
Za kostume in obleke volnene	Din 12 ^{.-}

nih otrok. Isti dan je bila položena v grob 36 let stara kmečka gospodinja in mati dveh otročičev, Frančiška Rozman iz Strazišča, ki je tudi umrla po kratki bolezni.

3. novembra pa je bil pogreb 30 let starega, povsod priljubljenega kmečkega fanta Janeza Porenta, p. d. Lukšvega iz Strazišča. V nedeljo proti večeru se je ponesrečil pri Skofji Loki. Na vseh svetnikov dan so ga našli mrtvega z razbitim kolesom pod cesto v vodi. Bil je v veliko oporo svojim staršem pri težkem kmečkem gospodarstvu. 2. novembra pa je umrl v Sred. Bitnjo posestnik Janez Vindišar, star 82 let. Vsem prizadetim naše sožalje!

Pokopališče in grobovi naših rajnih so bili letos tako lepo okrašeni, kakor še nikdar do sedaj. Cerkev in pokopališče sta bila pri cerkvenih obredih polna. Cerkveni pevski zbor je zapel pred križem lepo dve nagrobnici.

Vsem prijateljem, znancem in ostalim gospodom sporočam, da je prispela velika pošiljka klobukov za jesen in zimo. Priporočam se Hinko — Kranj.

MAVČICE

Županstvo je razdelilo med nas položnice za davke. Pogledal sem na hrbet, kjer so doklade zaračunane, pa nisem mogel razumeti, kako da so različne, ene znašajo 146, druge 173, tretje 207% četrte pa še več. Uredništvo naprošamo, da naj nam v „Gorenju“ razloži, koliko znašajo banke, krajne doklade, za občinsko zvezo pri županstvu. Veliko davkoplačevalcev imo pa še zaostanke iz prejšnjega leta. Radi bi razumeli te doklade, pa ne moremo, ker so v eni in isti občini tako različne.

SKOFJA LOKA

Malo več pozornosti. Več prizadetih oseb najvjudneje naproša avtobusnega podjetnika, na čigar avtobusu so v ponedeljek vrata zmčkale prst neki deklici, vsled premale paznje odgovorne osebe na avtobusu, da naj ukrene vse potrebno, da se bo na njegovih avtobusih polagalo malo več pozornosti in pozornosti na potnike. Posebno še, ker ta slučaj ni osamljen, sicer brzo raje uporabljali najvarnejšo prometno sredstvo — pešhojo.

„Prababica“. Malokateri igre „gredo gledalec tako globoko k srcu kakor igre, katerih vsebina poudarja nesmrtnost duše. Med te igre gotovo spada Grillpalzerjeva „Prababica“, ki nazorno kaže trpečo, miru in pokoja iskajočo dušo — ki ga pa ne najde prej, da zadnji sled njenega greha izgine — da zadnji njenega rodu započet iz greha izumre. Takrat njena duša najde mir in pokoj. Igra je kot nalašč za predvečer dneva vernih duš.

Igra je bila zelo dobro igrana, saj je bila tudi v rokah zanesljivih moči!

Tatvine, tatvine...! Okolica Skofje Loke in deloma tudi mesto samo je postalo pozorišče najrazličnejših manjših in večjih tatvin. Tako je bilo v noči od srede na četrtek prejšnjega tedna vlomljeno v trgovino g. Čemažar Frančiške na Formah. Tatovi so na prav čudovit način izžagali iz oken precej veliko luknjo, skozi katero so nato odprli okno. Odnegli so precej špecerije.

Na vratih ograje nove ljudske šole v Skofji Loki, sta bili ukradeni obe ključavnici. Zanimivo je, da jih precej dolgo sploh pogrešali niso, ker je bilo na neki seji računano, da se morata dati popraviti. Vsi so zato mislili, da jih je načelnik dal popraviti. Ko jih pa le predolgo ni bilo, so se vendar začeli malo zanj zanimati ter so končno ugotovili, da so šle v stalno popravilo. Pri Pušalskem mostu seveda že zopet krajejo železje. kot l. 1925, ko so gradili tu nov most.

PREDDVOR

V sredo zjutraj je radi kratkega stika pri električni napeljavi nastal požar v hlevu g. Detela na Turnu. Kratek stik je bil pravzaprav pod streho, kjer je bila velika količina sena.

Velik plamen je takoj švignil visoko v zrak. Domači hlapec, ki je prvi opazil nesrečo, je takoj začel klicati na pomoč. Tudi v vasi so takoj opazili požar ter so gasilci v izredno kratkem času, prišli na mesto požara. Ker pa na Turnu ni dovolj vode so morali z motorno brizgalno črpati vodo iz zapuščenega ribnika. Posrečilo se jim je, da so rešili hlev, ter je zgorel samo krov istega. Skoda se ceni približno 25.000 din, dočim je lastnik zavarovan samo za 10.000. din.

POSLUŽUJTE SE KOPALIŠČA V ZDRAVSTVENEM DOMU!

CERKLJE

Občni zbor Prosvetnega društva se vrši v nedeljo 7. nov. ob 3. uri popoldne v veliki dvorani Ljudskega doma. Pred občnim zborom se s kratko komemoracijo spomnimo 20 letnice smrti dr. Kreka. Na programu je poleg drugih točk, tudi govor g. šolskega upravitelja. Udeležba ja za člane obvezna, pa tudi drugi prijatelji katoliške prosvete so vljudno vabljani.

Fantovski odsek prične z redno telovadbo v ponedeljek zvečer ob 8. uri. Pevske vaje se vrše v središču, sestanki pa ob četrtkih, katerih se fantje redno udeležujejo, da boste imeli koristi od odseka.

Pokopališče. Lepo so okrasili letos, na vseh mrtvih dan, naši farani grobove svojih rajnih, vendar se pa pogrša enotne urejenosti pokopališča. Zato je splošna želja, da se pokopališče preuredi, za kar je g. arhitekt Pl.:nik že izdelal lep načrt.

Nesreča. V Apnem se je prejšnji teden ponesrečil 27 letni pos. sin Zupin Vencelj. Padel je z odra nad skednjem in si zlomil hrbtenico. Njegovo stanje je zelo resno, nahaja se v ljubljanski bolnici.

Požar v Stiški vasi pri Cerkljah. 24. oktobra je prijavil orožnikstvu v Kranju Franc Kern iz Stiške vasi pri Cerkljah, da mu je v noči od 23. do 24. oktobra zgorela baraka in razne premičnine z znesku 2400.— Din. Kranjski orožniki preiskujejo nastanek požara. Skoda je deloma krita z zavarovalnino.

KOKRA

Na Vernih duš dan je bila pri nas zelo svečana poroka „mladega“ para. Zenin in nevesta imata namreč oba skupaj ravno 110 let. Slamnati mož, katerega so do sedaj naši fantje metali na streho nevestine „palace“, bo moral zdaj rotati kam drugam, ali po dolini gor, ali pa dol.

SMLEDNIK

„Za pravdo in srce“. V nedeljo dne 14. t. m. ob 3. uri popoldne bo naše prosvetno društvo uprizorilo A. Medvedovo žalogo v 5. dejanjih „Za pravdo in srce“. Dejanje je povzeto iz naše narodne zgodovine za časa kmečkih uporov ali puntov. Režiser, kakor tudi igralci, nam zagotavljajo, da bo igra uspela vsestransko. Mi imamo pa dolžnost, da jih v njihovem prizadevanju podpremo, ter dvorano — napolnimo!

Davica na šoli. V petek je nanadoma zbolel mali sinček naše gospe učiteljice Skodlarjeve. Niso takoj vedeli, kaj mu je, toda poklicani zdravnik je takoj ugotovil, da je mali zbolel za davico. Mali Črt je moral v bolnico, kjer se zdaj zdravi. V nedeljo pa se je pojavil nov slučaj davice v sosedovi hiši. Učenka 2. razreda, Danica Knific, je zbolela na isti bolezni ter so jo že prepeljali v ljubljansko bolnico. Šolski upravitelj J. Japelj Pavel je takoj ukrenil vse potrebno, da se epidemija ne bi še bolj razširila, ter je pri merodajnih oblasteh dosegel, da se šola mora razkužiti in je za ta čas šolski pouk ukinjen.

Upamo, da bodo oboleli ozdraveli in da bodo zdravniški ukrepi zatrli širjenje te hude otroške bolezni.

Vsako nedeljo se pri nas zbere veliko lovcev, ki hodijo na lov na veleposestvo g. barona Lazarinija. Imajo pa tudi veliko lovske sreče, saj se nikoli ne vrnejo praznih rok ali nahrbtnikov. Tudi srne, ki so se v poletnem času prosto sprehajale ob cesti ter se niso strašile niti avtobusov, so sedaj iz strahu pred lovci izginile v gozdove ter jih zopet ne bo na spregled do prihodnjega leta.

Imamo pri nas brivca, ki ni brivec, tudi advokata, ki ni advokat, pesnika, ki ni pesnik. Je to ena sama oseba, ki je radi svoje šegavosti precej priljubljena.

Ker so ga nekateri pohvalili, da dobro in duhovito piše v časopise, se je sam ponudil več listom za dopisnika. Ko pa je moral prijeti za pero, je omagal pod težo peresa ter se je rajši zopet vrnil k svojemu brivskemu poklicu. Upamo pa, da pride ravno sedaj v jesenskem in zimskem času še kateri njegov „umotvor“ na dan.

Vsako sredo zvečer se vršijo sestanki novoustanovljenega fantovskega odseka. Na sestankih razni domači predavatelji obravnavajo stvarino, določeno za dotični mesec. Prav vse fante, ki imajo veselje in smisel za izobraževanje po katoliških načelih, vabimo, da se polnoštevilno udeležujejo sestankov. Pripeljite s seboj še novih članov, da bo odsek močna trdnjava katoliških fantov.

Kmetje! Izšel je koledar Kmečke zveze, vaše stanovske organizacije. Segajte po njem — znak je vaše stanovske pripadnosti!

Gospodinjaki tečaj se obeta našim dekletom. Priredila ga bo kr. banska uprava, vodstvo pa je poverjeno našem Prosvetnemu društvu. Tečaj se bo pričel 1. decembra, na kar že danes opozarjamo vsa naša dekleta. Trajal bo 3 mesece ter bo hujšil vsem tečajnicam priliko, da se tudi v gospodinjstvu primerno izobrazijo. Vse podrobnosti bomo objavili prihodnjč.

KOVOR

V nedeljo 7. novembra ob 8. uri zvečer gostujejo v Trziču v domu na Skali, Kranjčani z Arxovo dramo „Izdaja pri Novari“.

Igra je zelo zanimiva in vzeta iz kmečkoga življenja. Priporočamo obisk!

KRIZE

Opozarjamo vse Križane, da igra Prosvetno društvo iz Kranja, v Trziču Na skali znano Arxovo dramo iz kmečkoga življenja „Izdaja pri Novari“ v nedeljo 7. novembra ob 8. uri zvečer.

Vlom v župnišče. V noči od 20. na 21. oktobra je bil izvršen vlom v župnišče v Križah. Vlomilec je vdrl skozi kuhinjsko okno in pregledal po kuhinjskih predalih za dragocenim kuhinjskim orodjem in ukradel orodja in skupni vrednosti okrog 300 Din. Tatvino je moral izvršiti človek, ki so mu znane razmere v župnišču. Pisarniška vrata so bila zaklenjena zato ni mogel notri, preveč ropotati si pa ni upal sicer bi mu še plen, ki ga je v kuhinji nabral, odzveli. Tatvina je bila prijavljena orožnikom v Kranju, ki zasluđujejo tataru, da ne bi še drugod poskušil svoje tatinske sreče.

TRZIC

„Izdaja pri Novari“ je naslov Arxovi drami, katero bo gostovalo kranjsko Prosvetno društvo na Skali, v nedeljo 7. novembra ob 8. uri zvečer.

Je to igra, katere ne sme zamuditi nihče. Ni očesa, katero ne bi postalo solzno pri tragiki, ki se odigrava na odru. Pa kaj bi pisal; Ime režiserja Mariborskega nar. gledališča Petra Malca pove več, kot vsa hvala. On je režiral isto igro v Ljubljani in v Mariboru s poklicnimi igralci, in to z velikim uspehom, v Kranju pa je to storil z diletanstskimi igralci in je žel z igro in igralci popoln uspeh.

Upamo, da bo igra tudi v Trziču, kjer so znani gledalci po svojem dobrem in kritičnem okusu, doživela uspeh. S tem bo Trzičanom dana prilika, da vidijo kranjske igralce na njih domačem odru.

Vsem prijateljem, znancem in ostalim gospodom sporočam, da je prispela velika pošiljka klobukov za jesen in zimo. Priporočam se Hinko — Kranj.

24. in 31. oktobra je bila vprizorjena pravljina igra „Zlatorog“ v Našem domu na Skali. S tem je otvorilo naše prosvetno društvo igralsko sezono. Čeprav je igra posneta iz narodne pravljice in bi jo utegnil kdo omalovaževati, češ, da je vsebinsko šibka, vendar je bila podana tako, da je ugajala slehernemu gledalcu. Občinstvo je obkrat napolnilo dvorano do zadnjega kotička. Ne samo to, da so igralci dovršeno odigrali vsak svojo vlogo, tudi scenarija je bila nekaj posebnega in že sama po sebi mikavna. Očarljiva razsvetljava in lepo planinsko in gorsko ozadje, obstranske kulise in oblaka igralcev je vse lepo harmoniralo. Pri tej predstavi se je pokazalo, da je bila režija res v spretnih rokah, ki so znale napraviti okusen oder. Energija režiserja pa je prav posebno prišla do izraza pri igralcih, kateri so zelo dobro podajali svoje vloge. Režiserju g. Šteru Blažu na uspehu iskreno čestitamo!

Na vseh svetnikov je bilo naše pokopališče prav lepo urejeno. Privatniki so kar tekmovali, kdo bo lepše uredil grobišče svojim rajnikom. Za vojake pokopane med svetovno vojno v Trziču je poskrbela šolska mladina pod vodstvom učiteljstva. Zelo lepo je bil urejen skupni grob žrtev snežnega plazu. Spomenik se je pričel graditi v oktobru in je bilo delo dokončano zadnje dneve pred prazniki. Le kipa sv. Mihaela še manjka, ki pa bo izdelan do Velike noči. Pokazalo se je, da je zamisel akademičnega kiparja Borisa Kalina zelo posrečena. Skupno grobišče, vendar ima vsaka žrtev nekaj svojega, kar bo gotovo v uteho svojcem. Ko dobi to skupno grobišče še kip, bo s tem spomenikom naše pokopališče, ki je že itak lepo, mnogo pridobilo.

25. oktobra je minulo leto, kar so se vršile občinske volitve. Prav za obletnico pa je muhasti Mošenik odnesel slavno, solidno zgrajeno pilotno steno za Pilarno, katere je stala svojčas občino 65.000.— Din. Ta nepridiprav pomeni velik izdatek za občino. Pozvali so takoj stavebenike, da predložijo občini svoje poudbe za čimprejšnjo obnovo škarpe, sicer se zna škoda še občutneje povečati. Občinski obračun za leto 1936-37 je razpoložen občanom na vpogled od dne 2. do 10. novembra med uradnimi urami v občinski pisarni.

Bela žena — smrt pridno kosi. Pokopali smo Perča Ignaca, predilniškega delavca, rojenega 1870 in Veber Mihaelo, predilniško gelavko roj. 1881. Naj počivata v miru!

Za suknjo, obleko, perilo kupite dobro in poceni pri

Crobath - Kranj

(pri Franceljnu)

Velika izbira posteljnih odej, koecev in flanelastih rjuh. — Prepričajte se, da pri nas ugodno kupite!

RAZGLAS.

Glasom poziva davčne uprave v Kranju št. 6286, z dne 27. 10. 1937, k vložitvi davčnih napovedi za odmero zgradarine za davčno leto 1938. se razglasa:

Za vsako poslopje, ki je po predpisih Zakona o neposrednih davkih zavezano zgradarini, se mora v smislu razpisa Min. Fin. Od. Por. od 23. septembra 1937. št. 64908/III, vložiti davčna napoved v času od 1. do 30. novembra 1937.

Davčne prijave se morajo vložiti pri davčni upravi v Kranju ali pri občinskem oblastvu, na katerem teritoriju se zgrada nahaja.

Kdo mora vložiti davčno napoved, je razvidno iz razglasa, ki je nabit na občinski deski v Kranju, na Primskovem, na Hujah in v Struzem.

Občina Kranj, dne 4. novembra 1937.

Iz pisarne Kmečke zveze**STANOVSKI-STROKOVNI TECAJI PO OKRAJIH.**

Glavni odbor Kmečke zveze je pred časom opozoril, da se bodo v letošnji zimski dobi vršili stanovsko strokovni tečaji po okrajih. Razumljivo je, da se vse edinice nikakor ne bodo mogle udeležiti teh tečajev, ker so preveč oddaljene, vendar je kraj, kjer se bo vršil, izbran tako,

B. Rangus zlatar in sodni cenilec Kranj

že od Din 90— dalje

14 kar. zlato že od Din 60— dalje.

14 kar. zlato že od Din 80— dalje

Največja izbira ur, zlatnine, srebrnine, alkoholnih mer, optike, jedilnega orodja, kristala, najmodernejših okvirčkov za slike. — Za vsa v to stroko spadajoča popravila in predelave se pod jamstvom strokovno točno in solidno izvrše. — Prepričajte se pred nakupom, zahtevajte cenik.

da bo možno sodelovati čim več edinicam odnosno članom. Za one krajevne kmetčke zveze, ki letos tega tečaja ne bodo mogle obiskovati, bo skrbel glavni odbor, da se bo vršil kratek tečaj pri edini sami, vendar samo v najhujših slučajih.

Ti tečaji bodo trajali 4 tedne in sicer bodo predavanja dvakrat tedensko po štiri ure. Snov in čas sta izbrana tako, da bo vse zadovoljilo, za nekatere edince je sestavljen po njihovih predlogih.

Za okraje Kranj, Radovljica in Skofja Loka se bodo tečaji vršili v njih sedežih.

Glade organizacije teh tečajev je bila prejšnji teden razposelana vsem krajevnim edinicam okoliščina s točnimi navodili. Vsem onim edincem, ki pridejo za letošnji tečaj v poštev smo priložili tudi programe. Prvi tečaj se prične 22. novembra. Z ozirom na ta termin imajo vse edince dovolj časa, da temeljito pripravijo vse potrebno in da obvestijo vse člane za udeležbo. Tega tečaja se morejo udeleževati tudi nečlani, če imajo namen resno sodelovati.

Program tečajev je sistematsko zasnovan in se bo nadaljeval tudi v naslednjih zimah, zato pa prosimo vse krajevne organizacije, da se točno držijo pogojev, katere je postavil glavni odbor v okoliščini. Eventuelne spremembe je treba takoj javiti na tajništvo, da se zamore pravočasno popraviti. Vsekakor pa vzemite tečaj za resno zadevo, ker boste imeli le na ta način korist od njega. Predavatelji so izbrani najboljši tako strokovnjaki, kakor oni, ki bodo predavali članovska in zadruga vprašanja.

Ona edinica, ki ni dobila programa, pa bi tudi želela vsaj pri nekaterih predavanjih sodelovati, naj se obrne do edince, ki je določena za prireditelja in prosi za njega. Opozarjamo še na to, da se bo vodil za vsako predavanje seznam navzočih članov in posebej nečlanov, kar se bo upoštevalo pri prihodnjih tečajih.

Povečave

po vsaki sliki lahko dobite pri domačem fotografu - Jug - Kranj ker sedaj smo začeli tudi te izdelovati.

Kmetijstvo

KRMLJENJE SVINJ, KATERE LETOS PITAMO. (Poljudna razprava.)

Za pitanje svinj poznamo pri nas v prvi vrsti krompir, potem še raznovrstno korenstvo (peso, repo, korenje itd.), ker pač tega največ doma pridelamo in za ta krmila ni treba šteti gotovine.

V drugi vrsti prihaja v poštev kot krmilo za pitanje tudi žito, katerega na Gorenjskem le malokje pridelamo toliko, da ga preostaja za krmo, katerega je treba torej čestokrat dokupiti.

Pri tem bi opozarjali, da niti krompir sam, niti žito samo, niti žito in krompir v skupni mešanici ne predstavljata take krme, ki bi omogočala v splošnem gospodarsko dobičkanosno izrabo krmil.

Uvažujmo, da je radi ekonomske izrabe krmil h krmi pitalih svinj, katere krmimo s krompirjem ali kako drugo okopavino ali z žitom, dodati vedno še kako beljakovinsko krmilo (mleka, posnetega mleka, ribje moke, oljnih tropin), katero deluje kakor kvas in katero šele prav povzroči, da se redilne snovi v krompirju in žitu docela in popolno izrabijo!

*

Važno je, da letos spričo znatno višjih cen žitu, uvažujemo, da ima pri pitanju 1 kg žita (koruze) enak redilni učinek, ko 4 kg krompirja; da je redilna vrednost 1 kg krompirja enaka redilni vrednosti 2 kg pese.

Ce bi torej kupovali navedena krmila za pitanje, bi lahko plačali za koruzo štirikrat več kakor za krompir in za krompir dvakrat toliko kakor za peso.

*

V splošnem bomo dali pri nas svinjam, katere pitamo parjenega ali kuhanega krompirja toliko, kolikor se ga živalim ljubi žreti. Poleg tega pa bomo dali na žival še en kg tečne hrane, v kateri pravijo znanstveniki in izkušeni praktiki, mora biti 300 gr beljakovin.

Žito je posebno letos predrago, da bi nadomestovali z njim v krompirju manjkajočo beljakovino.

V 1 kg žita je povprečno samo 100 gr beljakovin.

V 1 kg fižola je povprečno 200 gr beljakovin. V 1 kg oljnih tropin (preš) je povprečno 250 do 300 gr beljakovin (razen v kokosovih tropinah, v katerih je samo 160 gr. beljakovin, katere pa vplivajo drugače na žival zelo ugodno in jemljemo kokosove tropine radi posebno za molzne krave).

Ako damo torej svinji krompirja, kolikor se ga živali ljubi žreti in damo poleg tega še druge krme za boljše izrabo krompirja, bi zaleglo v splošnem 1/3 kg tropin (preš) ali 1/2 kg fižola ravno toliko, ko 1 kg žita.

Mesto žita priporočajo posebno letos (ker je zrnje razmeroma drago), da pokladamo svinjam poleg krompirja sempac (semeni ali deljini drobir) katerega precej krmijo tudi že pri nas v Mavčičah, Voklem itd.

Pokladanje 1/4 do 1/3 sempirja, poleg padostne množine krompirja in 2 do 3 litrov posnetega mleka bi moralo dnevno povzročiti pri srednjeveliki svinji zvišanje teže približno za 1 kg. Sempir je znatno redilnejši kot žito: vsebuje več beljakovin in več rudnin kakor zrnje. 1 kg sempirja je najmanj toliko vredno, ko 1 kg pšeničnih otrobov.

Za popolno izrabo redilnih snovi v krompirju in pesi priporočajo, da damo na žival še dnevno (ako ne bi pokladali tudi sempirja) pri pitanju s samim krompirjem in peso:

1.) 400 gr fižolovega ali bobovega zdroba ali 300 gr tropin,

500 gr otrobov,

100 gr ribje moke ali 2 litra posnetega mleka, ali 2.) mesto pod 1.) navedenih 1000 gr krmil samo 5 do 6 litrov posnetega mleka.

Posebno v primeru pod 2.) bi morali vedno med krompir zmešati zadostno množino zrezane suhe detelje za polnitev želodca. Praktičen je redilni učinek 10 dkg ribje moke, ki je enak učinku 2. l posnetega mleka. Ribja moka stane v Ljubljani pri odvzemu 100 kg. Din 5.50 za kg, pri nabavi na drobno Din 6.— za kg. Sicer pa ima ribjo moko v zalogi tudi Gorenjska kmet. zadruga v Kranju, skladišče III.

Vsak si lahko za svoje razmere izračuna gospodarstvenost nabave in uporabe navedenih tehničnih krmil, katere edino omogočajo polno izrabo redilnih snovi v krompirju, pesi in žitu.

*

Glavna napaka pri krmiljenju in tudi pri pitanju svinj pri nas je, da krmimo preveč vodeno, da svinje čutijo v prebavilih (želodcu in črevih) vsled prevodne krme vedno nekakšno praznino in radi tega tudi grizejo v svinjaku les ter korita.

Ne dajamo žorej kuhani ali parjeni krompir in navedena krmila kot pijačo, marveč odlijmo od krompirja vodo ter mu primešajmo vsa prej navedena tečna krmila suha ter dajmo živalim vse jesti le v obliki žgancev. Čisto vodo pa dajmo posebej piti pred krmiljenjem ali po krmiljenju.

Starejše, že od mladosti na nenaravno, vodeno in negospodarsko krmo navajene živali bo seveda težje navaditi na edino ekonomsko gosto krmo, vendar z nekoliko dobre volje in potrpežljivosti tudi pri starejših svinjah gre, posebno zdaj v jeseni, ko od surova, zelenega krmiljenja prehajamo na zimsko krmiljenje.

Dajmo tudi vse zrnje, otrobe, razne moke, preše in peso le surovo, nekuhano. Zrnje moramo čim finejše zmlati in pomešati z drugimi krmili.

*

Pomnimo končno tudi: čim mlajše svinje, tem bolj se izplača pitanje! Mlada žival rabi samo 3 kg zrnja, da se zredi za 1 kg, starejša svinja rabi 6 kg, da doseže isto težo.

Vedno se bolj izplača spiti dve 75 kg težki svinji, ko eno 150 kg težko žival, tudi se mnogo bolj izplača spiti dve 150 kg težki živali, ko eno 300 kg težko svinjo.

To velja seveda le glede izrabe krmil in za primer, da živali prodajamo ter da se za težke svinje (šeparže) ne plačuje za kg znatno višjo ceno kot za pršutnike.

Vsekakor je ena resnica neizpodbitna, resnica namreč, da živali temboljše izrabijo in plačajo krmo, čim mlajše so.

*

Tudi je vpoštevati, da je pri svinjah čestokrat dozvedno najcenejše krmiljenje — najdražje.

Prav je, da štedimo! Toda, če štedimo tako, da na eni strani prištedimo 10 dinarjev, na drugi strani pa vsled te štednje izgubimo dva kovača, je to očividna gospodarska izguba in nesmiselnost.

Vse to se zgodi, če hočemo svinje spiti s samim krompirjem, ali s samo koruzo, ali z mešanico krompirja in koruze (žita).

V vseh teh krmilih je premalo beljakovin, onih čudežnih snovi onega kvasu, katero šele pomaga v gomolju, korenstvu in žitu dobro izrabiti vse močnate in škrobnate tvarine.

Hitro pitanje je poceni pitanje! Ako dodamo krompirju ali koruzi še poprej navedenih beljakovinskih krmil, posnetega mleka, ribje moke (ne mesto te moke klajno apno, ker to je sicer tudi dobro, vendar nima nobene beljakovinske vrednosti) preš žiti znatno skrajšamo čas oz. dobo pitanja in znatno izboljšamo izrabo krompirja in žita pri svinjah. Malenkostni dohodek posnetega mleka ali ribje moke dvigne tudi redilni učinek krompirja in žita za polovico.

Pomnimo tudi enkrat za vselej, da se od vseh redilnih štup izplača na prvem mestu dokupiti edino le ribjo moko, na drugem mestu klajno apno, katero vendar deluje čisto drugače, ko ribja moka in nima niti šestino posredne redilnosti od prve.

Ako nimamo gotovine in nimamo odvišnega mleka, se pri pitanju s krompirjem in žitom izplača, da del krompirja prodamo in za izkupiček kupimo posneto mleko, ribjo moko morbiti tudi preše ter s temi dodatnimi krmili (mlekom, ribjo moko itd.) podvojimo in potrojimo redilni učinek krompirja, pese in tudi žita (koruze).

Wernig.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglaših se plača 0-50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejca tapetnik, v hiši g. Kocbeka.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni RERNARD MAKŠ, tapetnik, Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Kmetje in gostilničarji! V mestni klavnici dobite vsak dan sveža in soljena čreva. Poslušite se ugodne prilike!

Prodajam 4 pse, 3 mesece stare, dobre čuvaje, po zelo ugodni ceni. Cesta na Golnik št. 5.

Sprejem več čevljarskih šeparic. Kranj, Blejska cesta 17.

Sprejem takoj 1 snovalko, 1 navlačevalko (Eifziehlerin), več navijalk in tkalcev. V poštev pridejo samo prvovrstne moči. Anton Božič, Primskovo — Kranj.

3.000.— Din Vam izplačamo, ako vplačujete 5 let po Din 10.— tedensko. Prijave sprejema Klančnik, Stražišče 282.

Sivilja, išče službe kot postrežnica. Gre šivat tudi na dom. Ponudbe na upravo lista.

Zamenjam svoje posestvo v okolici Celja za hišo v Kranju ali okolici. Naslov v upravi lista.

Kmečki fantje in dekleta pozor! Ugodno se proda radi izselitve v inozemstvo lepo posestvo blizu Ljubljane. Poizve se v upravi lista.

Vina

iz Centralne vinarne v Ljubljani, Frankopanska ulica 11, bodo zadovoljila Vase pvice najbolj!

POZOR!

Na novo sem odprl kovačnico (tužino). Izdeloval bom vseh vrst sekire, lemeže, tesarsko orodje i. t. d.! Popravila, brušenje slameznih klin in druge.

DEMSAR ALES, kovač ŠKOFJA LOKA.

Pri Albinu Jazbecu v Kranju

dobite zimske suknje, površnike, hubertuse, obleke, vsakovrstno blago za obleke in zimsko perilo. Tovarniška zaloga klobukov.

Šivalni stroji:

Vesta, Pfaff, Gritzner.

Radio aparati in kolesa

zelo poceni pri trvdki

Plevel, v Preski pri Medvodah

Svete kipe

vseh velikosti po najnižjih cenah. Jaslice že od Din 2.— naprej. Trgovci znaten popust.

Franc Konjedič, keramik

p. Stražišče pri Kranju

Dežnike lastnega izdelka, kakor tudi veliko izbiro kožuhovine, Vam nudi

Jenko Alojzij

dežnikar — KRANJ

Važno!

Popravilam vse vrste tehtnic in uteži in jih žigosane vrnem.

Pesjak Stanko

izdel. tehtnic Kranj

Nova trgovina za dame in gospode

IVO WENDLING
KRANJ, Jenkova ul.

Vas postreže z vsakovrstnim perilom, dobro, solidno in poceni. Predtiskana ročna dela.

Kdor zida hišo,

sebi ali drugim mu zasteklim stavbo poceni in solidno ali dam samo šipe točno po merah prirezane. Mizarji pri šipah popust. Na zalogi imam vedno stekleno opeko vseh vrst. Prepričajte se - prihranili boste!

Hlebš - Kranj

Vabilo na

ustanovni občni zbor

Gorenjske lesne produktivne zadruge v Kranju

ki se bo vršil v ponedeljek dne 15. novembra 1937 ob pol 10. uri dopoldne v dvorani hotela „Stara pošta“ v Kranju.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o situaciji na lesnem trgu
2. Volitev načelstva
3. Volitev nadzorstva
4. Razna predavanja o vnovčevanju lesa
5. Slučajnosti.

Na občnem zboru govore najodličnejši strokovnjaki in gospodarstveniki.

Začasni odbor:

A. Lesjak

Al. Perne